

Program działania Muzeum Niepodległości w Myślenicach na lata 2020-2024

I Misja

Muzeum Niepodległości w Myślenicach to myślenicka instytucja kultury, która stawia sobie za cel pielęgnację pamięci historycznej, podejmowanie badań naukowych w zakresie historii Myślenic, popularyzację tych badań, a także gromadzenie i ochronę dóbr kultury ze szczególnym uwzględnieniem eksponatów związanych z historią Myślenic oraz z ruchem niepodległościowym na obszarze naszego regionu.

II Wizja funkcjonowania jednostki

Pragnę rozwijać jednostkę w kierunku nowoczesnego muzeum narracyjnego, które połączy dbałość o tradycję i wagę bezpośredniego kontaktu z eksponatem – pomnikiem przeszłości, z przystępną opowieścią i multimedialnym, atrakcyjnym dla młodych ludzi przekazem. Chcemy opowiadać. Nasza historia zaczyna się w średniowieczu, od założenia naszego miasta, ciągnie się przez burzliwy okres nowożytny i zabory. Mówimy o powstaniach narodowych o Myślenicach w zaborze austriackim i o odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Opowiadamy o ciężkich przeżyciach wojennych i walce o demokratyczną Polskę, aż do roku 1990. Uczymy dbałości o historię i nowoczesnego patriotyzmu. Dążymy do tego, aby muzeum stało się ważną jednostką naukową i kulturową w całym naszym regionie, miejscem integracji i krzewienia prospołecznych postaw. Naszą wizję chcemy realizować poprzez zbudowanie atrakcyjnych wystaw stałych i czasowych, a także poprzez lekcje muzealne, wykłady skierowane dla dorosłych i działalność wydawniczą. Pragniemy również kontynuować współpracę z myślenickimi jednostkami kultury, aby przygotować wspólną ofertę kulturalną dla mieszkańców Myślenic. Wiele uwagi poświęcimy również współpracy z polskimi muzeami i fundacjami, co pozwoli nam dokonywać wypożyczeni eksponatów i wystaw czasowych, aby ubogacać ofertę naszej placówki. Zgodnie z obecnymi trendami w rozwoju muzealnictwa, będziemy dążyć do tego, aby zerwać z ideą muzealnictwa zamkniętego, które tylko czeka na zwiedzających, ale stać się w pełni otwartą i aktywną instytucją. Chcemy przyciągać zwiedzających nie tylko ciekawą ofertą programową, ale sami opuszczać mury naszego budynku, przenosząc część swoich aktywności w świat wirtualny, digitalizować nasze zbiory i udostępniać je w przestrzeni internetowej. Pragniemy też brać czynny udział w organizacji imprez historycznych i kulturalnych poza budynkiem muzeum, organizować rekonstrukcje historyczne, gry terenowe, historyczne spacerunki i wycieczki, a także rozszerzyć naszą ofertę o wykłady organizowane w szkołach czy innych placówkach kulturowych i oświatowych w naszej gminie.

III Cele krótkoterminowe na rok 2020

Ponieważ muzeum wciąż wymaga dalszych inwestycji i w 2020 roku nie będzie mogło się opierać na wystawach stałych, zachodzi potrzeba dalszego zdynamizowania działalności jednostki poprzez organizację wydarzeń patriotycznych, lekcji muzealnych, spotkań z historią, zajęć dla dzieci i dla dorosłych. Podobnie jak w roku ubiegłym, planujemy wzmożoną aktywność w obrębie wystaw czasowych. Z racji ograniczeń w kapitale ludzkim skupimy się też na kilku najważniejszych wydarzeniach. Pierwszym będzie wystawa z okazji 80 rocznicy zbrodni katyńskiej. Pragniemy dzięki niej podkreślić, że także osoby z Myślenic padły ofiarami

sowieckiego mord. Drugim centralnym wydarzeniem w naszym kalendarzu będzie wystawa i szereg zadań wpisujących się w nasz autorski projekt „Myśleniccy legionieści. Małe miasto wobec wielkiej wojny”. Na ten cel pozyskaliśmy dofinansowanie w wysokości 26 tyś ze środków programu Niepodległa. Kolejnym ważnym wydarzeniem będzie ogólnopolska naukowa konferencja poświęcona Kliszczakom, zorganizowana wspólnie z Uniwersytetem Jagiellońskim, która odbędzie się we wrześniu 2020 roku. Dofinansowanie na to wydarzenie chcemy uzyskać z programu „kultura – interwencje”, organizowanego przez NCK.

IV Cele długoterminowe

Nadrzędnym celem na lata 2020-2021 jest zbudowanie i wykończenie wystaw stałych w muzeum. Planujemy trzy takie wystawy, pełniące zarazem funkcje ścieżek edukacyjnych.

Ścieżka pierwsza, której patronem będzie Emil Kubala, a umiejscowiona jest na poziomie plus jeden, dotyczy historii Myślenic. Zaczynamy od rekonstrukcji myślenickiego zamku i początkach naszego miasta, potem zaś opowiadamy o dziewiętnastowiecznej przestrzeni miejskiej i wiejskiej. W gabinecie burmistrza, sali Emila Kubali, restauracji, czy w aptece Skowrońskich pokazujemy życie dziewiętnastowiecznego miasta. Mówimy o dworze jako ostoi polskości w dobie zaborów, a także o terenach wiejskich w okolicach Myślenic, o Lachach i Kliszczakach, bazując przede wszystkim na naszej kolekcji etnograficznej.

Ścieżka druga, która umiejscowiona jest na poziomie 0, nosi tytuł „Myśleniczanie w tragedii wojen światowych”. Jej patronem i symbolicznym narratorem będzie postać Jana Dunina-Brzezińskiego, uczestnika obu wojen światowych i burmistrza naszego miasta. W rekonstrukcji okopu i ziemianki opowiadamy o przebiegu I wojny światowej, bohaterstwie myślenickich legionistów i trudnej drodze do odzyskania przez Polskę niepodległości. W krótkiej przestrzeni międzywojennej mówimy o roku 1918 i idei niepodległościowej realizowanej w naszym mieście w latach 20-tych i 30-tych XX wieku. Później opowiadamy o agresji III Rzeszy na Polskę, o kampanii wrześniowej, tragedii wypędzonych, o Katyniu i o niemieckich represjach wymierzonych w ludność Myślenic. Opowiadamy też o wojnie. Niemiecki ciągnik artyleryjski RSO, którego ciężkie gąsienice rozjeżdżały naszą ziemią, jest dla nas symbolem niemieckiej agresji i wokół niego budujemy opowieść o walce z III Rzeszą podejmowaną przez Myśleniczan na różnych frontach II wojny światowej. Planujemy dynamiczną zasadzkę AK, wymierzoną właśnie w ten ciągnik, a dalej, wokół pojazdu przygotowujemy ekspozycję poświęconą polskim siłom zbrojnym za zachodzie. Dzielimy się historią myślenickich lotników, cichociemnych, a także żołnierzy walczących u boku gen. Maczka.

Trzecia ścieżka edukacyjna, umiejscowiona na poziomie minus jeden, to trudna walka o demokrację, rozgrywająca się w latach 1945 – 1989. Opowiadamy o żołnierzach wyklętych, o komunistycznych represjach, o życiu codziennym w PRL i o przemianach polityczno-gospodarczych, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce.

Kolejne cele długoterminowe, na lata 2020 – 2024, skupiają się na realizacji potrzeb lokalnej społeczności i wyzwania, jakie stawiają przed nami władze miasta. Dążymy do tego, aby muzeum stało się ważnym centrum kulturowym w Małopolsce, a później, po dokończeniu budowy wystaw stałych, przyciągało również turystów z całej Polski. Planujemy działać w następujących obszarach: edukacji patriotycznej, popularyzacji historii, promocji regionu, promocji twórców i badaczy z Myślenic, wystawiennictwa, gromadzenia dóbr kultury i eksponatów dotyczących historii naszego miasta.

Planujemy wznowić działalność wydawniczą, czy to w postaci wydawania katalogów wystawienniczych, czy też albumów i książek dotyczących historii naszego miasta.

Stawiamy sobie również za cel zdobywanie zewnętrznych środków finansowych, które pomogą nam rozszerzyć ofertę kulturową naszej placówki. Zgodnie z naszym statutem planujemy też dużą aktywność w zakresie zakupu i gromadzenia eksponatów, które uatrakcyjnią nasze wystawy.

Na rok 2021 planuję zorganizować w muzeum, w porozumieniu z myślenicką biblioteką miejską, festiwal literatury historycznej. Środki na ten cel chcemy pozyskać z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z programu promocji czytelnictwa. Warto podkreślić, że takich festiwali poświęconych książkom historycznym w Polsce w ogóle nie ma, więc jego organizacja w Myślenicach stałaby się chlubnym przykładem mądrej polityki historycznej naszego miasta i szansą na promocję regionu. W ramach festiwalu chcemy się skupić na książkach popularnonaukowych i powieściach historycznych (część odbywająca się w muzeum), a także na książkach dla dzieci, komiksach i grach historycznych (w bibliotece). W przypadku powodzenia festiwalu i dużego zainteresowania słuchaczy, taka impreza mogłaby odbywać się cyklicznie i stać się ważnym punktem na kulturalnej mapie Polski.

Ważnym celem jest też współpraca z różnymi rodzajami stowarzyszeniami, a nawet pomoc w ich stworzeniu i działaniu wokół muzeum.

Na lata 2020-2022 planujemy rozwój projektu „Myślenicka rota miejska”, czyli działającej przy muzeum grupy rekonstrukcji historycznej, odnoszącej się do mieszczaństwa i straży miejskiej z połowy XIV wieku. Dzięki takiej grupie nie tylko w sposób atrakcyjny i przystępny opowiadamy o początkach naszego miasta, ale i promujemy region. Myślenicka rota miejska stałaby się też świetną oprawą dla planowanych w 2022 roku obchodów 680 rocznicy powstania naszego miasta. W niedługim czasie przy muzeum zaczną też działać stowarzyszenie miłośników dawnej motoryzacji, które poprzez różnego rodzaju wystawy i zloty pomoże nam promować historię dwudziestolecia międzywojennego.

V. Program działalności kulturalnej i wystawienniczej

Program Muzeum Niepodległości w Myślenicach nawiązuje do naszego statutu. Stawiamy sobie za cel opowiadania przede wszystkim o Myślenicach, czy to w kontekście lokalnym, przywołując pamięć o dawnym mieście, o zwyczajach mieszczan, ważnych osobistościach wywodzących się z Myślenic i grupach etnicznych zamieszkujących okolice naszego miasta, czy to w perspektywie ogólnokrajowej, przypominając o wkładzie Myślenic w historię ogólnopolską, a zwłaszcza w proces odzyskania przez naszą ojczyznę niepodległości. Nasze założenia programowe mają za zadanie przyczynić się do rozwoju naszego społeczeństwa i propagować humanistykę, często zaniedbywaną we współczesnym procesie edukacyjnym. Pożądanymi efektami naszej pracy będą:

- 1.) Rozwijanie zainteresowań humanistycznych wśród dzieci i młodzieży
- 2.) Kształtowanie postaw patriotycznych
- 3.) Nauka postawy obywatelskiej
- 4.) Zacieśnienie więzów narodowych i dbanie o wspólnotę narodową

- 5.) Kreacja i pielęgnacja wspólnej całejmu narodowi przestrzeni kulturowej
- 6.) Dbalność o pamięć historyczną
- 7.) Wzmocnienie narracji historycznej o ważne z punktu widzenia całego narodu wydarzenia i tematy
- 8.) Krzewienie zainteresowania lokalną historią i kulturą
- 9.) Aktywizacja kulturowa dzieci
- 10.) Aktywizacja kulturowa osób po 50-tym roku życia
- 11.) Promowania lokalnych twórców, rzeźbiarzy, pisarzy i historyków
- 12.) Promocja kultury Lachów i Kliszcaków
- 13.) Promocja historii Myślenic
- 14.) Promocja regionu**

Program szczegółowy na 2020 rok

- Zabawa z historią – cykl zajęć dla dzieci na ferie, luty
- Wystawa dotycząca żołnierzy wyklętych - marzec
- Wystawa z okazji 80-lecia zbrodni katyńskiej – kwiecień
- Wystawa wojskowych manierek – kwiecień/maj
- Wystawa z okazji 100-tych urodzin Jana Pawła II – maj
- Organizacja Nocy Muzeów – maj
- Wystawa z okazji 80 rocznicy I Czarnej Niedzieli w Myślenicach – czerwiec
- Wystawa i promocja publikacji „Pozdrowienia z Myślenic”
- Zabawy z historią – cykl zajęć wakacyjnych dla dzieci, lipiec – sierpień
- Konferencja popularnonaukowa z okazji obchodów 100-lecia bitwy warszawskiej – sierpień
- Myśleniccy legionieści – impreza z udziałem rekonstrukcji historycznej – 12 września
- Myśleniccy legionieści – wystawa – 12 września
- Myśleniccy legionieści – piknik rodzinny w Drogini – 20 września
- Myśleniccy legionieści na frontach wojny polsko-bolszewickiej - październik
- Spotkania z historią – wykłady naukowców i pisarzy (ok. 10 w roku)

Program na lata 2021-2024

- Wystawy czasowe, 6 – 10 w roku

- Spotkania z historią, 10 - 14 w roku
- Zabawy z historią organizowane dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji
- Cykl atrakcyjnych lekcji muzealnych. Oferta aktualizowana co semestr i uwzględniająca obchody ważnych rocznic i świąt
- Finalizacja budowy wystaw stałych
- Festiwal książek historycznych – pierwsza edycja w 2021 roku, później możliwe cykliczne wydarzenie
- Publikacja albumowa dotycząca zbioru najdawniejszych dokumentów o historii Myślenic – na 2022 r.
- Stworzenie wielojęzycznych przewodników po muzeum

- P
u
b
l
i
k
a
c
j
a

p
o
p
u
l
a
r
n
o
n
a
u
k
o
w
y
c
h

k
s
i
ą
ż
e
c
z
n